

[Hanne Budtz.]

ved bevillingssystemet ophæves, siger det sig selv, at dette kræver en væsentlig begrundelse, en begrundelse, som den højtærede minister allerede har afæsket mig. Jeg konstaterer allerede nu med glæde, at jeg er enig med den højtærede minister i, at der bør nedsættes et udvalg, så det høje ting kan få lejlighed til under en udvalgsbehandling at drøfte sagen.

Både betænkningen af 1932, loven af 1933 og den seneste lov af 1938 følger altså bevillingssystemet, men de viser ved deres udformning, at man har måttet imødekomme forskellige synspunkter som følge af, at filmsbranchen har gennemgået en udvikling, at den kræver kapital og også må drives på forretningsmæssig basis. F. eks. har man udvidet bevillingsperioden til 5 år, den skal fornyes, og enkerens forhold er ligeledes taget i betragtning, først ved en mulighed for at lade dem overtage bevillingen, senere ved en pensionsordning. På den anden side udvides stadig afgifterne til betaling af statslige filmsformål — statens filmcentral, filmsråd og kulturfilm.

Censuren behøver jeg ikke at omtale nærmere; dens nødvendighed har altid været udenfor enhver diskussion som et middel, et nødvendigt middel, til at hindre fremvisning af underlødige film.

Hvad betænkningen af 1950 angår, vil jeg for det første fremhæve, at repræsentanter for venstre og det konservative folkeparti fremkom med en mindretalserklæring imod at fastholde bevillingssystemet, og det lovudkast, der foreligger i denne betænkning, imødekommer også synspunkter, som tilhængere af systemets ophævelse har, f. eks. dette, at der er for få biografer her i landet.

Når man nu skal ind på den argumentation, der kan føres for og imod bevillingssystemet, vil jeg finde det rigtigst for det første at klargøre, at grunden til vort forslags fremsættelse ikke er et hensyn til de nuværende bevillingshavere og biografere. Det er en kendt sag, at mange bevillingshavere holder på beskyttelsen og på det nuværende monopol, medens andre derimod ønsker en helt fri næring. Efter min mening må hovedsynspunktet være: Hvad er bedst for og hvad foretrækker befolkningen, forbrugerne, publikum?

Betænkningen fra 1950 henviser i sin argumentation til betænkningen af 1932, og — som den højtærede minister også var inde på — hovedsynspunktet har altid været, at det netop var det kulturelle og kunstneriske niveau, man ville forsøge at højne mest muligt ved at bevare bevillingssystemet. Det siges, at kun derigennem, altså bevillingssystemet, kan man sikre et vist kulturelt og kunstnerisk niveau; filmen kan ikke sammenlignes med en almindelig næringsgren, det er en faktor, som ved sin udbredelse mere end nogen anden produktionsform beskæftiger publikums fantasi og påvirker dets tankegang, særlig ungdommens. Derved bliver filmen en kulturel faktor, hvis betydning er stadig stigende.

Ja, det lyder meget besnærende, navnlig dette med det kunstneriske niveau, men efter min mening er der meget af en frase i dette. Man behøver bare at se på de faktiske forhold her i Danmark sammenlignet med andre lande. Ligger det danske filmsniveau højere end i de filmsmæssigt frie lande? Efter min mening gør det det ikke. Ser man på forholdene alene indenfor Danmarks grænser, kan man bare spørge: Hvor mange lødige film vises der året rundt i forhold til det samlede antal film? Og for at sige det helt ærligt: Hvor mange kunstnerisk værdifulde film vil publikum se? Det er nu engang i filmsbranchen som i andre brancher efterspørgslen, der er det afgørende. Mange biografere vil gerne udelukkende vise gode og lødige film, men i meget få teatre er der publikum udelukkende dertil, i de fleste ikke; og en biografere må nu engang også se på sit driftsregnskab. Selv de bevillingshavere, der er udvalgt som særlige repræsentanter for kunst, kultur og oplysning, må nu engang vise, hvad publikum ønsker at se. Jeg mener dermed slet ikke, at man er nødt til at vise eller bør vise underlødige film — de underlødige film standses jo i øvrigt også af censuren — men jeg mener, at der er publikum til forskellige slags film, både de højt kunstneriske, de jævne, de underholdende og de spændende; og jeg mener, at vi i bedømmelsen af hele denne sag bør være realitetsbetonede og gå ud fra det, der skulle være formålet: betjening af filmpublikummet. For der er ingen, der skal få mig til at tro, at folk foretrækker dårlige film, eller at der